

Hänsyn till vatten

Överfart över vattendrag vid terrängkörning

Exempel på hur en virkesbro kan konstrueras.

Då vattendrag (inklusive diken) behöver passeras i samband med till exempel gallring, föryngringsavverkning, GROT-skotning eller markberedning finns det flera sätt att utforma överfarterna för att påverka på vattenmiljöer ska bli så liten som möjligt. Överfarterna får inte orsaka vandringshinder för fiskar och andra vattenlevande organismer. Det är också viktigt att inte skada vattendragens botten och marken nära vattendragen.

Passager över diken

Det är viktigt även i samband med passage av diken att inte orsaka skador på dikeskanterna och omgivande mark, skador som kan försämra dikets funktion och orsaka ras, erosion och skadlig slamtransport om dikessystemet ansluter till ett vattendrag eller sjö längre nedströms. Därför rekommenderar vi att passager över diken planeras och anläggs på samma sätt som passager över vattendrag.

Förslag på arbetsgång vid planering och anläggning av överfart

1. I första hand söks en alternativ drivningsväg.
2. Om passage är nödvändig välj ut det lämpligaste stället. Markera läget i fält samt på traktkarta.
3. Använd tekniska hjälpmedel (stålbro, markskotare m.m.) eller bygg en virkesbro.

4. Skydda på- och avfart till överfarten med till exempel stockmattor, grävmaskinsmattor, kavelbroar eller ris. Detta görs innan körningen påbörjas.
5. Låt överfarten finnas kvar till åtgärder som kan följa på en avverkning, till exempel GROT-skotning och markberedning.

Ska en virkesbro tas bort efter avslutad åtgärd?

En virkesbro som har lämnats kvar efter avslutade åtgärder kan hålla i många år men den kommer förr eller senare att rasa. En del av virket och riset hamnar då i vattnet. Risken för att vandringshinder uppstår i samband med det har lyfts bland annat vid ett par av dialogprojektets breddkursioner. Det finns ingen samlad studie av eventuell problematik kring detta. Den samlade erfarenheten gör bedömningen att det inte innebär någon stor risk för definitiva vandringshinder. Möjligen kan ett partiellt vandringshinder uppstå under period då virket successivt rasar ner i vattnet. Det kan även finnas risk för att det bildas brötar och orsakar lokala översvämningar (vilket kan medföra problem för markägaren).

FOTO: LEIF JOUGDA

Virkesbroar används i allt större utsträckning vid överfarter. Låt dem finnas tillgänglig även för åtgärder som kan följa efter förnygringsavverkningen!

FOTO: PER SIMONSSON

Stålbroad läggs ut över en bäck. Notera på- och avfart som har kavlat och risats.

FOTO: ELISABET ANDERSSON

Exempel på virkesbro över en liten bäck. På- och avfart är ordentligt kavlade och risade.

FOTO: ANJA LOMANDER

Stockmattor utlagda för överfart. Sådana kan även användas för att förstärka på- och avfart i anslutning till själva vattenpassagen.

FOTO: VANJA STRAND

Överfart med skotare.

ATT TÄNKA PÅ VID KÖRNING ÖVER VATTENDRAG

- Ingen körning i vattendrag och diken.
- Vattendragens botten skadas inte.
- På- och avfarter orsakar inte slamtransport till vattnet.
- Överfarten finns tillgänglig för åtgärder som kan följa efter en avverkning, till exempel GROT-skotning och markberedning.